

VERKIEZINGSMEMORANDUM 2012

Vereniging Natuurpunt vzw – Afdeling Hechtel-Eksel

VOLHOUDEN ...

---

1. Jobs in natuur

De mogelijkheden voor minder kansrijke mensen op de arbeidsmarkt tot een zinvolle job in onderhoud van natuur- en landschap zijn spectaculair toegenomen. Zo werd Hechtel-Eksel o.a. een uitvalsbasis voor het sociale economiebedrijf 'De Winning-Groenwerk'. Daardoor kan het Agentschap voor Natuur en Bos het beheer in de gemeentebossen en andere natuurgebieden intensiveren. Zo wordt grote vooruitgang geboekt in de bestrijding van o.a. Amerikaanse vogelkers.

➔ *We vragen op deze ingeslagen weg verder te gaan*

2. Duimen voor Landduinen

Het Agentschap voor Natuur en Bos levert inspanningen om in de gemeente-eigendommen en met ondersteuning van de gemeente (i.c. In den Brand en Paardhaagdoornberg) het unieke landduinen-landschap te herstellen en waar mogelijk uit te breiden. Er werden belangrijke stappen gezet om de aanbevelingen uit ons rapport 'Duimen voor Landduinen' te realiseren, maar er wachten nog tal van uitdagingen, zoals de realisatie van een samenhangende duinengordel van de 'Hechtels Bergen'.

➔ *We vragen de inspanningen voor het herstel van Landduinen verder te zetten en te intensiveren, met o.a. een samenhangende duinengordel van de Hechtelse Bergen als uitdaging.*

3.Resterheide

Dankzij de inspanningen van de Stad Peer en de Gemeente Hechtel-Eksel, verenigd in de Interlokale Vereniging Resterheide (IVR) en in samenwerking met het Regionaal Landschap Lage Kempen, de Witvisclub, toeristische diensten en het Agentschap voor Natuur en Bos, groeide 'Resterheide' met de brongebieden van de Zwarte Beek en het Dommeldal (*Bollisserbeek en Schuylenswijer*), uit tot een uniek gebied waarbij mooie win-win-situaties ontstonden voor zowel recreatie en toerisme, als voor natuur en landschap.

Dankzij de intense samenwerking met onze vereniging, kregen we de kans ook hier een gidsenwerking op te zetten en worden jaarlijks honderden schoolkinderen rondgeleid. Via onze inbreng in de IVR kunnen ook nieuwe initiatieven voor meer natuur in een aantrekkelijk en toegankelijk landschap opgezet worden.

- ➔ *We vragen het project Resterheide met dezelfde ambitie verder te zetten en uit te dragen als een boven-lokaal voorbeeld van participatie en samenwerking, op het snijvlak van recreatie en natuurbehoud.*

4.Meten is weten

Door tal van initiatieven lijkt Hechtel-Eksel uit te groeien tot een "hotspot" als het gaat over een betere kennis over natuur en bos. Diverse onderzoeken in opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos, een onderzoek van het Instituut voor Onderzoek in Landbouw en Visserij in de Vallei van de Zwarte Beek, inventarisaties door tientallen vrijwilligers van planten, (korst)mossen, vlinders, vogels, vogeltrektellingen en ringwerk door Natuurpunt, innovatief zenderwerk van gier- en nachtzwaluwen, de nieuwe organisatie "Tracing Nature", ... vergroten het inzicht in en kennis over onze leefomgeving.

- ➔ *We vragen deze inspanningen verder en blijvend te ondersteunen en Hechtel-Eksel verder op de kaart te zetten als openluchtlaboratorium voor onderzoek in natuur en bos in Vlaanderen.*

..en VERBETEREN

5.Eén m² nieuwe natuur/inwoner/jaar

De druk op natuur blijft groot. Verstedelijking neemt toe, grondgebruik intensiveert en spijs grote inspanning in de nog resterende bos- en natuurgebieden is de globale balans nog steeds negatief. Natuur in de natuurgebieden wordt wel alsmaar beter beheerd, maar het totale areaal neemt af.

We willen dit echter omzetten naar een positief verhaal en sluiten ons aan bij de campagne van onze vereniging Natuurpunt in heel Vlaanderen, om elke gemeente te overtuigen elk jaar 1 m² natuur per inwoner te realiseren. Voor Hechtel-Eksel betekent dit ongeveer 1 ha/jaar nieuwe natuur, of 6 ha voor de hele legislatuurperiode.

Er is voldoende ruimte en inspiratie om deze doelstelling te halen en het hoeft zelfs geen grote budgettaire weerslag te hebben. Vaak kan overleg en de wil volstaan. We doen maar een suggestie: met een meer natuurlijke inrichting van de 'restgronden' links en rechts van de N74 en andere 'grondoverschotten' in de gemeente kan deze doelstelling ruim gehaald worden en zelfs overtroffen.

We willen graag meehelpen zoeken naar mogelijkheden. Het kan een sensibiliserende werking naar de inwoners hebben om de 'stand' bij te houden en inzichtelijk te maken.

➔ *We vragen om de doelstelling van 1 m² nieuwe natuur/inwoner/jaar mee te onderschrijven en om te zetten in concrete acties.*

6. Win-win-situatie voor het Bungalowpark

Het juridisch-planologisch proces om het recreatiegebied 'Bungalowpark' om te zetten naar een woonzone en dat te midden van het brongebied van de Zwarte Beek en Europees Vogel- en Habitatrichtlijngebied, is steeds aangekondigd als een proces met alleen maar winnaars: het zou leiden tot én rechtszekerheid voor de eigenaars/bewoners (in een kwaliteitsvoller en groen woonpark) én een betere ecologische en landschappelijke inpassing van deze 'ongelukkige' ruimtelijke keuze uit het verleden.

Uit voorbereidend overleg bleek ook grote bereidheid om deze ambitie waar te maken (landschappelijke inkleding, natuurcompensatie, omlegging Zwarte Beek,..).

Maar naarmate dit proces stilaan naar zijn definitieve einde loopt, bestaat de vrees dat nog slechts de eerste doelstelling overeind is gebleven en wordt geen enkele garantie geboden om deze nieuwe woonzone in haar kwetsbare omgeving in te passen. Het rapport dat moet aantonen dat een 'Milieu Effecten Rapport' overbodig zou zijn, kon tal van adviserende instanties van de Vlaamse Overheid niet overtuigen, maar werd ondanks aanwijsbare tekortkomingen, door de Vlaamse Overheid toch aanvaard.

➔ *We vragen dat niettemin de afspraken over natuurcompensatie, aanplant van een bufferbos en omlegging van de Zwarte Beek toch worden uitgevoerd zodat niet alleen het particuliere, maar ook het algemene belang gediend wordt.*

7. Ecologische infrastructuur opwaarderen

Er gaat (terecht !) veel aandacht naar de grote natuur- en boscomplexen in onze gemeenten. Pijnven, Resterheide, de Valleien van de Zwarte Beek, Dommel en Grote Nete,... : er gebeuren hier al heel wat inspanningen om de natuur (terug) in de beste conditie te brengen.

Maar natuur kent geen grenzen en ook buiten deze gekende natuur- en bosgebieden, met name in onze landbouwgebieden, woonzones, sportzones, gehuchten en dorpen moet natuur een plaats krijgen. Zonder de hoofdfuncties (landbouw, recreatie, sport, wonen,..) in het gedrang te brengen, kan dat vooral door zorg te dragen voor het uitgebreid netwerk aan puntvormige (poelen,

monumentale bomen,..), lijnvormige (bomenrijen, houtkanten, sloten en beken, trage wegen,..) en vlakvormige- (perkjes, plantsoenen, restgronden,..) elementen. In het behoud en onderhoud van deze elementen hebben niet alleen eigenaars en gebruikers (i.c. landbouwers) een grote verantwoordelijkheid (en vaak ook wettelijke verplichting), maar ook de gemeente zelf. Zij is immers beheerder van het publieke domein met sloten en grachten, wegbermen en openbaar groen.

Hier is al een hele weg afgelegd, maar er is zeker in overleg nog heel wat ecologische winst te boeken die tegelijkertijd ook financieel voordeliger is (bv. minder grasperken = meer bloemen = meer vlinders en bijen = minder kosten).

➔ *We vragen dat de gemeente (1) in het onderhoud van het publieke domein het goede voorbeeld geeft door dit onderhoud planmatig op een zo natuurvriendelijke manier uit te voeren, (2) eigenaars en gebruikers stimuleert en eventueel financieel ondersteunt hetzelfde te doen, (3) bij misbruik, zoals illegale kappingen, politieel op te laten treden en (4) werk te maken van het herstel van 'trage wegen', vooral daar waar publiek domein wederrechtelijk is ingenomen.*

8. Inspraak en participatie

Natuurpunt neemt haar verantwoordelijkheid in de uitvoering van het natuurbeleid op (cfr. Resterheide, wandelpaden Dommeldal, ontmoetingsplek Katershoeve, educatieve programma's voor scholen, natuurbeheer en herstel in 3 reservaten met een totale oppervlakte van 200 ha,..) en wil daartoe (h)erkend worden als partner van de gemeente.

Bovendien hebben onze vrijwilligers heel wat expertise, kennen ze de natuur in Hechtel-Eksel en kunnen ze een kritische maar constructieve stem hebben in voor de gemeente belangrijke ontwikkelingen (cfr. Visie rond onthaal Den Brand, ..).

De voorbije beleidsperiode waren de mogelijkheden om deze bijdrage te leveren beperkt.

De Gemeentelijke Adviesraad voor Natuur en Milieu kwam slechts sporadisch samen en in de plan- en conceptvorming van Bosland werden we als vereniging nooit betrokken en niet opgenomen in de overlegstructuur, ook al doet het zogenaamde 'Masterplan' uitspraken over de toekomst van onze eigen natuurreservaten en zagen we heel wat mogelijkheden om een actieve bijdrage te leveren aan de effectieve realisatie van een aantal actiepunten. Het had het lokale draagvlak en de inzet van mensen en middelen sterk kunnen vergroten.

➔ *We vragen (1) een meer actieve rol van de Gemeentelijke Adviesraad voor Natuur en Milieu, (2) een geregeld overleg als belangrijk terreinbeheerder met de gemeente en (3) een betrokkenheid bij de planvorming en verdere uitwerking van Bosland.*

9.Koken kost geld

De financiële middelen van de vereniging zijn beperkt. Veel werk is het resultaat van belangeloos en onbezoldigd vrijwilligerswerk.

Er bestaan tal van subsidiemogelijkheden op Europees, Vlaams en Provinciaal vlak, maar die zijn sterk resultaatgericht in functie van aankoop en beheer van natuurgebieden. Voor de algemene werking van de lokale afdeling, kunnen we enkel beroep doen op MINA-subsidies, (een deel van) de lidgelden van onze leden, giften, fondsenwerving op activiteiten en een gemeentelijke cultuursubsidie van 62 euro.

Buiten de educatieve werking rond de Resterheide, waar een billijke afspraak over vergoeding voor het geleverde werk staat (opleiding, materiaal, gidswerk,..), worden ook jaarlijks honderden mensen uit heel Vlaanderen rondgeleid, genieten Hechtel-Ekselse schoolkinderen en scholieren gratis van het educatieve aanbod rond natuurbeheer, poelen of landduinen, worden inventarisaties uitgevoerd of natuurprojecten zoals het ophangen van gierzwaluwkasten uitgevoerd, tentoonstellingen en infofolders en brochures opgemaakt, een website onderhouden, een multifunctionele ontmoetingsruimte in de Katershoeve uitgebouwd, en tientallen vragen om informatie over natuur in de gemeente beantwoord.

De beperkte financiële mogelijkheden zetten een rem op de verdere uitbouw van deze acties. Bovendien blijven soms Europese, Vlaamse of Provinciale subsidies onbenut en aan Hechtel-Eksel voorbij gaan, omdat onze vereniging onvoldoende cofinanciering kan samenbrengen.

➔ *We vragen een gemeentelijke werkingstoelage die minimaal 750 Euro bedraagt. Dit kan budgetneutraal, omdat Natuurpunt dit bedrag aan de gemeente betaalt als huur voor de gemeente-eigendommen 'Schuylenswijer'.*

Hechtel-Eksel, 14 september 2012